

Ramazan Bicer
Centrum Danışmanlık, Ortak
ramazan.bicer@centrumdenetim.com

Uluslararası vergi standartları Türkiye tarafından kabul edildi¹

Sevgili DÜNYA okuyucuları, 27 Ocak'ta bu köşede "Uluslararası vergi kuralları yeniden yazıldı" başlıklı bir yazıyı sizlerle paylaşmıştım. Yazımı da "Bakalım 6-7 Haziran'da Paris'te düzenlenecek olan törende anlaşmaya imza atacak ülkeler arasında yer alacak mıyız? Bekleyip göreceğiz." diye tamamlamıştım.

Beklentim doğru çıktı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek uluslararası vergi standartlarını içeren çok taraflı uluslararası anlaşmaya Türkiye adına imza attı. Anlaşma, OECD ve G-20 ülkeleri dahil çok sayıda ülkenin bakan ve üst düzey devlet yetkilileri tarafından OECD'nin ev sahipliğinde Paris'te 7 Haziran'da imzalandı.

Anlaşma, kendi alanında bir ilk olarak ifade ediliyor ve birçok uzman tarafından da devrimsel bir adım olarak kabul ediliyor. Anlaşma önemli çünkü 1.100'den fazla çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasını revize ediyor. Anlaşma ile güdülen amaç ise çok uluslu şirketlerin ülkelerin vergi mevzuatlarındaki farklılıklardan yararlanarak vergiden kaçınmalarını (tax avoidance) engellemek.

Şu anda Anlaşma'yı imzalayan ülke sayısı Türkiye ile birlikte 68 ancak 25-30 ülkenin daha bu anlaşmayı 2017 sonuna kadar imzalaması bekleniyor. Anlaşma'nın uygulamaya konulabilmesi için ise en az 5 ülkenin iç mevzuatına göre onaylanması şartı bulunuyor Türkiye'de de aynı şekilde TBMM tarafından bir kanun ile onaylanması gerekiyor.

Anlaşma Ne Getiriyor?

Anlaşma ile uluslararası standartlar imza atan tüm ülkeler tarafından yeknesak olarak uygulanıyor olacak. Bu kapsamda Anlaşma'da aşağıdaki konularda düzenleme yapılıyor:

- Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının kötüye kullanımı
- Yapay olarak daimî işyeri (permanent establishment) oluşmasının önlenmesi
- Hibrid düzenlemeler ile vergiden kaçınılmasının önlenmesi
- Vergi konularındaki uluslararası uyuşmazlıkları azaltmak için "Karşılıklı Anlaşma Usulü"nü geliştirilmesi
- Vergi konularındaki uluslararası uyuşmazlıklar için kullanılacak zorunlu tahkim (mandatory binding arbitration)

Anlaşma, yukarıda sayılan konularda "uluslararası minimum standartlar"ı içinde barındırıyor. Ülkeler tarafından

uygulanması zorunlu maddeler yanında tercihe bağlı ve ülkenin ihtiyacına göre seçimlik maddeler de bulunuyor.

Türk Şirketlerine Etkileri

Anlaşmaya ülkemiz adına imza atan Devlet Bakanı Mehmet Şimşek "BEPS Eylem Planı, uluslararası vergi sisteminde son yüz yıl içinde yapılan en önemli modernizasyon çalışması." diyerek konunun öneminin altını çizdi.

Bu sözlerden de anlaşılacağı üzere, imzalanan çok taraflı uluslararası anlaşma Türk şirketlerini yakından etkiliyor. O nedenle, Anlaşma'nın yurtdışında faaliyetleri olan Türk şirketleri üzerinde önemli sonuçları olacağını düşünüyorum. Özellikle "Anlaşmaların Kötüye Kullanımı" konusundaki anlaşma maddeleri uluslararası alanda faaliyet gösteren Türk şirketlerin yurtdışı yapılarını doğrudan etkileyecek görünüyor.

Yurtdışında faaliyetleri bulunan Türk şirketleri için diğer önemli bir konu ise Anlaşma'nın daimî işyerleri ile ilgili maddeleri. Bu maddeler ile daimî işyeri tanımının kapsamının daraltıldığını görüyoruz. Ayrıca, depolama alanı gibi şu anda daimî işyeri oluşturmadığı kabul edilen diğer ülkelerdeki faaliyet alanlarının durumu Anlaşma'dan doğrudan etkileniyor.

Ne Yapmalı?

Anlaşma, Türk şirketlerin yurtdışı yapılarını etkileyeceği için özellikle yeterli bir fonksiyonu (substance) bulunmayan şirket yapılarının gözden geçirilmesi önem arz ediyor. Bu da vergisel ve operasyonel açıdan yeniden yapılanmayı gerektirebilir. Aksi takdirde vergi anlaşması kaynaklı mevcut avantajlı durumların ortadan kalkması söz konusu olabilir.

Bunun yanında, yurtdışında faaliyetleri bulunan Türk şirketlerinin herhangi bir işyerlerinin bulunmadığı ancak ticaret yaptığı ülkelerdeki faaliyetlerini gözden geçirmelerinde fayda bulunuyor.

Teknik konular bir yana, Türkiye'nin böyle bir anlaşmaya imza atması oldukça önemli bir gelişme çünkü ülkemiz bu anlaşma ile uluslararası toplumun bir parçası olduğunu bir kez daha teyit etmiş oldu.

Yazımı dört yıl önceki bir anekdot ile bitirmek istiyorum. 2013 yılında OECD konu ile ilgili Eylem Planı'nı ilan ettiğinde danışmanlığını yaptığım birçok şirket yöneticisi "Bunlar Türkiye'ye fazla, bize gelene kadar en az 10 yıl geçer." diyordu. Fakat geldiğimiz noktada görüyoruz ki çoğu kişi bu konuda ciddi olarak yanıldı. Diyeceğim o ki dünya değişti, artık buna uygun yaşamayı bir an önce öğrenmeli ve değişimlere ayak uyduracak adımlar atmamız.

¹ Dünya Gazetesi'nin 25 Temmuz 2017 tarihli sayısında yayınlanmıştır.